

фахівця-юриста та його поведінку з метою пізнання та кваліфікованого вирішення ним правових ситуацій.

Розглянемо складові елементи естетичної культури юриста та механізм їхньої дії. По-перше, «діалог мистецтва» і закони краси певним чином впливають на формування правосвідомості юристів. Цей вплив відбувається лише у правовій естетиці, тобто в правовому колі, у полі професійної діяльності юриста, де власне потрібна його професійна правосвідомість. Крім цього, він здійснюється на почуттєвому (дуже витонченому) рівні, оскільки естетичне сприймання правових явищ відбувається через органи почуттів.

Науковці виходять із того, що мистецтво є провідним компонентом естетичної культури юриста, адже воно виникло з потреб людини як засіб усвідомлення себе у світі, своїх зв'язків з навколишнім середовищем. Воно створює особливий духовний світ людини - світ краси та емоцій [1].

Красу треба вміти бачити, чути і до того ж знати, що це поняття змінне. Критеріями відчуття краси може бути реакція заінтересованих осіб та власне сумління. Головним джерелом краси є правосвідомість юриста. Звісно, треба враховувати, що, по-перше, знання юриста про теоретичне існування законів краси у Всесвіті позитивно впливає на формування його правосвідомості, по-друге, намагання здійснювати професійні дії за законами краси залежить від рівня правосвідомості юриста. Іншими словами, у першому випадку первинним є закон краси, а у другому — правосвідомість. Така взаємозалежність краси і правосвідомості сприяє налагодженню суспільних відносин.

Дослідники доводять, що спорідненість краси та істини в цілісному перетворенні людини і світу спричинюється до просвітлення душі, а значить, до профілактики правопорушень, налагодження цивілізованого правопорядку у суспільстві [2].

Нарешті, естетична культура наповнює і систематизує юридичний досвід правника. Ця функція ніби доповнює естетичними почуттями професійні якості і у такий спосіб сприяє розвиткові аналітичного мислення, здатності використовувати набутий почуттєво-емоційний потенціал з метою оптимального врегулювання правових відносин у суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Особливості естетичної культури юриста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10541/>
2. Особливості та зміст естетичної культури особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.br.com.ua/referats/Culture/27180.htm>

Студент 2-го курсу ННІЗДН НАВС
(Кропивницьке відділення)

Гудим Олена Володимирівна

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ВИЗНАЧЕНЬ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ

На сьогоднішній день існує велика кількість досліджень пов'язаних з визначенням терміну зловживання правом, але, незважаючи на це, питання залишається актуальним у сучасній науковій доктрині.

Внаслідок значної шкідливості для суспільних відносин потребує особливої уваги з боку як юридичної науки, так правотворчих та правозастосовних органів та інших суб'єктів. Тому стримування зловживання правом – це боротьба не з самою поведінкою, а з конкретними проявами правової поведінки, що завдають шкоди суспільству, особі та державі.

У теорії права визначають наведені нижче основні підходи до розуміння зловживання правом [2]: - реалізація наданих повноважень з порушенням встановлених законом меж, внаслідок чого спричиняється шкода іншим учасникам суспільних відносин. – реалізація наданих повноважень з порушенням встановлених законом меж, внаслідок чого спричиняється шкода іншим учасникам суспільних відносин. - реалізація суб'єктивних прав у встановлених законом межах, але всупереч їх призначенню, що спричиняє шкоду іншим учасникам суспільних відносин (на думку А.С. Шабурова). - форма здійснення права всупереч його призначенню, за допомогою якої спричиняється шкода іншим учасникам

суспільних відносин. Причому така діяльність може здійснюватися як у визначених законом межах, так і з порушенням приписів правових норм (з точки зору О.О. Малиновського). - здійснення суб'єктивного права всупереч із доброю совістю, доброю мораллю. - дія чи бездіяльність, що заподіює шкоду, порушує закон (на думку Аль Шатибі). «Порушення закону, – згідно з думкою цього арабського дослідника, – проявляється у: а) намірі заподіяти шкоду дією, що, у свою чергу, вважається порушенням закону; б) припустимому намірі заподіяти шкоду; в) зневагою до суспільних інтересів». Таким чином, у рамках цієї теорії зловживання правом зближується із перевищенням права (повноважень). - різновидом неправових діянь, пов'язаних зі зловживанням правовою свободою, тобто заснована на егоїстичних намірах поведінка уповноваженого суб'єкта, що суперечить природі права, закріпленої в його нормах меті, або пов'язана із залученням неправових засобів для її досягнення. Але, у свою чергу, вже види та форми зловживання правом прихильники цієї точки зору відносять до видів правової поведінки, що суперечить самому трактуванню та змісту категорії зловживання правом (у працях В. Гоймана) [4, с. 157]. - діяння правомірне, яке завжди зовні спирається на суб'єктивне право і формально не суперечить об'єктивному праву, суб'єкт права діє виключно в рамках наданих йому законом можливостей, вчинює дії, які точно відповідають положенням того чи іншого нормативно-правового акту, але при цьому заподіює шкоду іншим суб'єктам права або завдає серйозну загрозу її заподіяння. Наголошуючи на особливості співвідношення термінів «зловживання правом» та «правомірна поведінка», слід наголосити на суспільній користі та бажаності як головних ознаках правомірної поведінки, в той час як зловживання правом, хоча і не суперечить букві закону, не приносить користь оточуючим або державі (М. Бару, Р. Ісмагілов, С. Зайцева). - правомірне, проте аморальне здійснення суб'єктивного права всупереч його призначенню. - особливий тип правопорушення, що вчинюється вповноваженою особою при здійсненні нею належного їй права, пов'язане з використанням недозволених конкретних форм в рамках дозволеного їй загального типу поведінки. (І. Покровський, М. Агарков, В. Грібанов, Н. Малєїн, В. Ємельянов, О. Поротікова, Т. Яценко) [1, с. 63]. Зловживання правом як поведінка протиправна ґрунтується на бажанні суб'єкта правовідносин задовольнити свої потреби всупереч законним інтересам інших осіб (фізичних, юридичних осіб, держави тощо). Особливість ситуації зі зловживання правом полягає в тому, що особа використовує зовні законні способи задоволення своїх потреб, створює певну ілюзію (видимість) правомірного здійснення свого суб'єктивного права [3, с. 331]. На сьогодні у поглядах вчених немає єдності щодо правової природи та суті категорії «зловживання правом». У зв'язку з цим погляди науковців на цю проблему були згруповані наступним чином. І) Залежно від розуміння категорії зловживання правом як протиправного діяння, де одні з вчених вважають, що зловживання правом є різновидом протиправних дій, правопорушенням; позиції других принципово збігаються з твердженнями перших і зводяться до того, що зловживання правом визнається як особливий вид (тип) правопорушення. ІІ) Залежно від розуміння зловживання правом як протиправної чи правомірної поведінки одні відстоюють думку, що зловживання правом самостійний вид правової поведінки, що не належить ні до правомірної, ні до протиправної, інші вважають, що це діяння, яке за певних умов може бути як правомірним, так і проти- правним, другу групу складають автори, які стверджують, що зловживання правом – діяння правомірне, яке завжди зовні спирається на суб'єктивне право і формально не суперечить об'єктивному праву. ІІІ) У залежності від розуміння правової суті феномена зловживання правом деякі сучасні науковці поділяють погляди радянських вчених і виступають проти практичного застосування категорії зловживання правом.

Таким чином, різноманітність визначень зловживання правом ґрунтується на різному погляді науковців. Існують погляди на те що «зловживання правом» співвідносяться з «правомірною поведінкою». Але на нашу думку все ж ці поняття різняться. Зловживання правом як поведінка протиправна ґрунтується на бажанні суб'єкта правовідносин задовольнити свої потреби всупереч законним інтересам інших осіб.

Список використаних джерел:

1. Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав /В.П. Грибанов. – Изд. 2-е, стереотип. – М.: Статут, 2001. – 411 с. (Классика российской цивилистики)
2. Калюжний Р.А. Зловживання правом: сутність та шляхи протидії/ Р.А. Калюжний, І.Г. Андрущенко //Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006 – №8. – С. 16-21
3. Рогач О.Я. Зловживання правом: теоретико-правове дослідження. – Ужгород: Ліра, 2011. – 368 с.
4. Текаев Х. А. Злоупотребление правом /Х.А. Текаев // Меж- вузовский сборник научных трудов – Проблемы реализации права. – Свердловск, 1990. – С. 112—115.

Студент 1-го курсу ННІ № 3 НАВС

Данилюк Діана Валеріївна

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Особливістю сучасного етапу розвитку людства є те, що зміни охопили не лише економічну галузь, а ще й політичну, соціальну та духовну сфери. Проявом цих змін є глобалізація. Саме глобалізація сприяє зв'язку між країнами та етнічними спільнотами немов «спресовує» світ у єдине ціле. Глобалізація впливає на структуру суспільства та держави. Розуміння цього явища є надзвичайно важливим для України, оскільки вона вже поступово наближається до глобалізаційного простору. Цей незупинний і постійний процес викликає багато дискусій серед учених і дослідників. Водночас це явище не є по суті чимось новим, його прикладом є перші теорії світової держави та права в ідеях космополітизму («космополіт» – громадянин світу) в Стародавній Греції.

Вплив глобалізації на економічне, політичне, правове та соціальне життя держав і народів відбувається в різних формах і різними методами [1, с. 396]. Стосовно результатів такої дії, то їх потужність і спрямованість залежить від багатьох чинників, серед яких особливе місце займає правова сфера. Наочний прояв впливу глобалізації можна спостерігати в конституціях країн-членів ООН, а також і в Основному Законі України.

Процес глобалізації має як позитивний, так і негативний характер [2]. У процес глобалізації «втягуються» значні спільноти людей, громадські, національні та міжнародні організації, держави та їх об'єднання, під загрозою опиняються стабільність суспільних відносин, суверенітет держав, самобутність етносів, однак усе ж в епіцентрі подій знову знаходиться конкретна людина.

При вивченні проблеми співвідношення глобалізації та державно-правових систем слід враховувати три аспекти. По-перше, держава та право спочатку виникли під впливом природних, космічних та інших факторів як глобальні явища. Тому вони самі за своїми внутрішніми законами розвиваються в цьому напрямку, зрозуміло, різними шляхами, темпами і з різними результатами. По-друге, держава та право, будучи активними «учасниками» світового процесу глобалізації, надають йому стимулюючий або нейтралізує чи гальмівний вплив. По-третє, держава і право відчують на собі потужний вплив глобалізації, під яким трансформуються структурні та функціональні характеристики цих явищ.

Під впливом глобалізації нівелюється монопольне становище держави на світовій арені. З цієї точки зору держави втрачають свою національну ідентичність. Відбувається так звана «ерозія» внутрішнього суверенітету та обмеження державного суверенітету. Глобалізація мультиплікує процеси державотворення, інтенсифікує збільшення кількості держав. Якщо після Другої світової війни в умовах, коли створювався сучасний правопорядок, у світі було всього 50 держав, то нині в ООН представлені 193 (40 – не представлені) країни [3, с. 37]. Існує думка, що у ХХІ ст. великі національні держави зіткнуться зі зростаючою проблемою сепаратизму, перш за все, на національній основі. Підтвердженням цього є те, що в епоху глобалізації збільшується кількість недержавних суб'єктів, які здійснюють функції, що раніше були сферою державної діяльності [4].

Одним з важливих аспектів сучасної світової глобалізації є процеси універсалізації у сфері права та держави. Глобалізація істотно впливає на трансформацію, зміни та модернізацію державно-правових інститутів, норм і відносин на всесвітньому,